

VÝZVA K PŘEDLOŽENÍ FAKTICKÝCH PODKLADŮ PRO POSOUZENÍ DOPADŮ

NÁZEV INICIATIVY	Vytvoření rámce pro energetickou účinnost pro nadcházející desetiletí
PŘÍSLUŠNÉ GR (ODPOVĚDNÉ ODDĚLENÍ)	Generální ředitelství pro energetiku, PLAN/2025/2577 Oddělení B.2 – Energetická účinnost: Politika a financování
PRÁVĚPODOBNÝ DRUH INICIATIVY	Legislativní opatření:
PŘEDBĚŽNÝ HARMONOGRAM	4. čtvrtletí roku 2026
DALŠÍ INFORMACE	Energetická účinnost

Tento dokument slouží pouze k informačním účelům. Nepředjímá konečné rozhodnutí Komise o tom, zda tato iniciativa bude pokračovat, ani o jejím konečném obsahu. Všechny prvky iniciativy popsané v tomto dokumentu, včetně harmonogramu, se mohou změnit.

A. Politické souvislosti, vymezení problému a kontrola subsidiarity

Politické souvislosti

V červnu 2025 vyzval komisař Jørgensen k [novému impulsu pro energetickou účinnost](#). V [pracovním programu Komise na rok 2026](#) se stanoví, že Evropa musí pokračovat v plnění svých klimatických cílů, a navrhuje se rámec pro příští desetiletí, který zajistí konkurenceschopnost a udržitelnost Evropy, mimo jiné zavedením rámce pro energetickou účinnost a postupným zrušením dotací na fosilní paliva. Tato iniciativa přispěje k dosažení předběžně dohodnutého cíle snížit čisté emise skleníkových plynů do roku 2040 o 90 % ve srovnání s rokem 1990, který byl stanoven v novele evropského právního rámce pro klima. Očekává se, že modernizovaný, posílený a zefektivněný rámec pro energetickou účinnost bude hrát ústřední roli při nákladově efektivním dosahování tohoto cíle a zároveň posílí konkurenceschopnost EU, zlepší energetickou bezpečnost, zajistí cenovou dostupnost pro občany a podniky a sníží emise látek znečišťujících ovzduší. Nákladově efektivní dosažení klimatického cíle do roku 2040 bude vyžadovat zásadní změnu ve zvyšování energetické účinnosti a její systematické začlenění do všech odvětví. Tato iniciativa vychází z [Akčního plánu pro cenově dostupnou energii](#), je v souladu s cíli skutečné a nezávislé energetické unie, [Kompasem konkurenceschopnosti](#), [balíčkem opatření pro evropské elektrizační soustavy](#), [Dohodou o čistém průmyslu](#) a právním rámcem pro klima do roku 2040 a bude rozvíjena ve spojení s dalšími probíhajícími a plánovanými iniciativami v rámci právních předpisů EU v oblasti klimatu a energetiky, včetně přezkumu [nařízení o správě energetické unie](#), vnitrostátních klimatických cílů a flexibilit po roce 2030, rámce pro energii z obnovitelných zdrojů, systému EU pro obchodování s emisemi (EU ETS) a dalších relevantních iniciativ a podpůrných nástrojů v oblasti energetické politiky.

Problém, který má iniciativa řešit

Navzdory určitému pokroku v oblasti energetické účinnosti v posledních letech a jeho nepopíratelným přínosům jsou zapotřebí nákladově efektivní opatření ke zlepšení konkurenceschopnosti a energetické bezpečnosti Evropy, ke snížení závislosti na dovážených fosilních palivech a ke splnění klimatického cíle pro rok 2040 a cíle klimatické neutrality pro rok 2050. Zlepšení energetické účinnosti je zapotřebí v odvětvích konečného užití, v celém energetickém systému a také na rozhraní nabídky a poptávky. Navzdory dostupnosti nákladově efektivních řešení v oblasti energetické účinnosti a jejich významnému přínosu pro HDP a trh práce v EU zůstává značný nevyužitý potenciál. Využití tohoto potenciálu vyžaduje řešení řady strukturálních výzev, na které se musí nový rámec a jeho doprovodné nástroje zaměřit, včetně následujících:

- V současné době dochází k nedostatečnému provádění a jedním z možných řešení je zefektivnit stávající pravidla a uvolnit nevyužitý potenciál legislativního rámce vytvořením podpůrných nástrojů k zajištění jeho provádění.
- Systémy financování, pobídky a podpůrné nástroje zůstávají roztržštěné, krátkodobé a často přerušované, což vytváří nejistotu a nedostatek politického vedení pro investory.
- Využití veřejných prostředků k uvolnění soukromých investic v širokém měřítku je i nadále náročné. Doba návratnosti projektů energetické účinnosti se zlepšila, ale omezené využívání smluv založených na výkonnosti, nedostatečné sdružování malých projektů a vysoké počáteční kapitálové potřeby spolu s nedostatkem standardizovaných rámců pro měření a ověřování zvyšují vnímaná finanční rizika a omezují mobilizaci soukromého kapitálu.

- Energeticky účinné možnosti dodávek energie a poptávky po energii, stejně jako integrace systémů, nejsou vždy posuzovány a upřednostňovány, aby bylo možné vytvořit efektivně navržené energetické systémy.
- Energetické audity a systémy řízení se ukázaly jako velmi účinné při zjišťování potenciálu úspor energie v podnicích. Přesto je přijímání doporučení stále problémem.
- Rozšiřující se odvětví datových center a dalších zařízení, například typu „power-to-x“, představuje výzvy v oblasti spotřeby energie a vody, přebytečného tepla a zpětného získávání odpadního tepla a dostupnosti elektrických sítí.
- Elektrifikace poptávky, která by podpořila přechod k energeticky účinnějším systémům, se pozastavila.
- Dekarbonizace dálkového vytápění a chlazení je stále technicky a administrativně složitá a trh je narušen dotacemi na fosilní paliva a neoceněnými externalitami.

Základ pro opatření na úrovni EU (právní základ a kontrola subsidiarity)

Právní základ

Ustanovení čl. 194 odst. 2 a případně čl. 192 odst. 1 Smlouvy o fungování Evropské unie.

Praktická potřeba opatření na úrovni EU

Evropa musí dosáhnout klimatické neutrality a zároveň zvýšit svou nezávislost, konkurenceschopnost a energetickou bezpečnost. Jedná se o řadu vzájemně propojených výzev, které nelze řešit pouze opatřeními na vnitrostátní nebo místní úrovni. Energetická účinnost přispívá ke všem těmto prioritám. Nákladově efektivní urychlení zvyšování energetické účinnosti, doprovázené opatřeními pro integraci energetických systémů a elektrifikaci odvětví konečného užití, vyžaduje koordinovaný přístup EU se zefektivněnými pravidly, aby se plně využily úspory z rozsahu a technologická spolupráce. Koordinovaná opatření EU v oblasti energetické účinnosti zabraňují roztržičnosti tím, že se zabývají snižováním poptávky po energii a optimalizací systémů soudržným způsobem. To urychluje snižování emisí skleníkových plynů a znečištění, posiluje bezpečnost dodávek, podporuje konkurenceschopnost omezením nákladů, mimo jiné snížením potřeb v oblasti infrastruktury, a využívá výhod vnitřního trhu, přičemž poskytuje investiční jistotu prostřednictvím regulačního rámce platného v celé EU. Společný rámec EU pro energetickou účinnost nabízí strategické směřování a ponechává na členských státech, aby definovaly politiky a opatření přispívající k dosažení vnitrostátních cílů a cílů EU, přičemž plně respektuje jejich pravomoci v oblasti vnitrostátních energetických systémů a politických rozhodnutí.

B. Cíle a zvažovaná opatření

Celkovým cílem je zajistit, aby energetická účinnost přispívala ke konkurenceschopnosti, nezávislosti a dekarbonizaci. To zahrnuje nákladově efektivní dosažení klimatického cíle EU, kterým je do roku 2040 snížit emise skleníkových plynů o 90 %, jak bylo předběžně dohodnuto spolunormotvůrci, a zároveň posílit konkurenceschopnost EU snížením nákladů na energii a zajištěním cenově dostupné, čisté, spolehlivé a dekarbonizované energie pro občany a průmysl EU.

Iniciativa by měla podpořit urychlení investic do řešení energetické účinnosti v celé EU a posílit jejich integraci do plánování a provozu energetických systémů. Měla by rovněž usnadnit účinnou elektrifikaci odvětví konečného užití tím, že sníží celkovou poptávku po energii a špičkové zatížení, podpořit zavádění technologií a služeb v oblasti energetické účinnosti, které ještě nejsou plně nákladově konkurenceschopné nebo se potýkají s neekonomickými překážkami, a stimulovat inovace při vývoji řešení v oblasti energetické účinnosti.

Iniciativa by měla prozkoumat možnosti zefektivnění a harmonizace pravidel do roku 2040, metodik a prováděcích požadavků týkajících se energetické účinnosti a motivovat k účinnějšímu a cílenějšímu využívání energie, zejména v odvětvích, kde jsou možnosti dekarbonizace omezené a kde zvýšení účinnosti přináší vysokou systémovou hodnotu. Je třeba posoudit možnosti zefektivnění pravidel a opatření v různých oblastech zájmu s cílem snížit administrativní zátěž a náklady, zvýšit účinnost regulace v rámci po roce 2030 a zároveň zachovat její ambice a environmentální integritu.

C. Pravděpodobné dopady

Iniciativa bude mít pravděpodobně pozitivní ekonomické dopady, neboť podpoří vytvoření nezávislé energetické unie, urychlí investice do opatření v oblasti energetické účinnosti a energetických služeb v odvětvích konečného užití, posílí flexibilitu na straně poptávky, zlepší zpětné získávání odpadního tepla, sníží náklady na systém a zvýší bezpečnost dodávek energie v EU. Vyšší energetická účinnost omezí náklady spotřebitelů a podniků, čímž přispěje k dosažení cíle zajistit dostupné ceny energie a zvýšit celkovou konkurenceschopnost. Pokud jde o dopady na životní prostředí, nižší poptávka po energii a postupné vyřazení fosilních paliv sníží emise skleníkových plynů a látek znečišťujících ovzduší, čímž zabrání nákladům na veřejné zdraví a předčasným úmrtím, zhoršování stavu životního prostředí a úbytku biologické rozmanitosti a díky lepší kvalitě ovzduší přinesou občanům EU i zdravotní výhody. Pokud jde o sociální dopady, očekává se, že iniciativa bude mít pozitivní vliv na cenovou

dostupnost energie, vytváření kvalitních pracovních míst v hodnotových řetězcích energetické účinnosti a odolnost vůči cenovým šokům. Pokud jde o zjednodušení, očekává se, že zefektivní a sníží administrativní zátěž pro veřejné orgány a účastníky trhu. Neočekává se, že by měla negativní dopad na základní práva nebo rovnost.
D. Nástroje zlepšování právní úpravy
Posouzení dopadů
Příprava této iniciativy je podpořena provedením posouzení dopadů, které bude podkladem rozhodnutí Komise. Vyhodnotí různé možnosti politiky, scénáře a související dopady a předloží návrhy založené na faktických podkladech. Očekává se, že posouzení dopadů bude dokončeno ve třetím čtvrtletí roku 2026.
Konzultační strategie
Komise zveřejní tuto výzvu k předložení faktických podkladů a zahájí veřejnou konzultaci na portálu Podělte se o svůj názor. Účelem konzultace je získat zpětnou vazbu k současnému provádění a dopadu regulačního rámce EU pro energetickou účinnost a posoudit potřebu opatření a možná řešení. Konzultace rovněž shromáždí vstupní informace o vymezení problému, možných politických opatřeních a jejich pravděpodobných dopadech, jakož i o možnostech zlepšení účinnosti a zjednodušujících opatřeních, která nemají vliv na dosažení cílů. Věcná souhrnná zpráva bude zveřejněna na stránce pro konzultace po uzavření veřejné konzultace.
Proč se konzultace koná?
Cílem této konzultace je shromáždit důkladné a kvalitní podklady, informace, údaje a zpětnou vazbu od zúčastněných stran o tom, jak se směrnice o energetické účinnosti osvědčila a jak by měl vypadat rámec pro energetickou účinnost pro nadcházející desetiletí. Jejím cílem je také určit, zda jsou k dosažení cílů pro rok 2040 a dalších cílů zapotřebí další opatření ze strany EU.
Cílová skupina
Výzvy k předložení faktických podkladů, jakož i veřejné konzultace, se mohou zúčastnit všechny fyzické i právnické osoby. Největší zájem o tuto iniciativu budou mít pravděpodobně tyto zúčastněné strany: i) vlády, včetně vnitrostátních orgánů odpovědných za energetickou účinnost na všech úrovních; ii) společnosti poskytující energetické služby; iii) výrobci energie a průmyslová sdružení působící v oblasti energetické účinnosti; iv) výrobci energeticky účinných výrobků, jako jsou společnosti zabývající se izolací atd.; v) nevládní sdružení; vi) akademické obce a expertní skupiny (think-tanky); vii) místní komunity a spotřebitelé a viii) finanční instituce (jako je skupina Evropské investiční banky, mezinárodní finanční instituce a vnitrostátní podpůrné banky a instituce). V souladu s politikou Evropské komise v oblasti zlepšování právní úpravy, jejímž cílem je rozvíjet iniciativy na základě nejlepších dostupných poznatků, rovněž vyzýváme vědecké pracovníky, akademické organizace, odborné společnosti a vědecká sdružení s odbornými znalostmi týkajícími se energetické účinnosti, aby předložili relevantní publikované i dosud nepublikované vědecké výzkumy, analýzy a údaje. Zejména uvítáme materiály, které shrnují současné poznatky v příslušných oblastech.